№ 281. Czwartek 9. Grudnia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

(Mianowanie.)

C. k. dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała oficyała przy urzędzie dochodów skarbowych w Brodach Maurycego *Lassnigga* oficyałem wyższego urzędu przy tamtejszym wyższym urzędzie c. k. dochodów skarbowych.

Wiedeń, 5. grudnia. Wczoraj wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i został rozesłany LV. zeszyt Dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 219. Ministeryalne oświadczenie z dnia 7. listopada 1858 roku, wymieniane w Florencyi na dniu 22. listopada 1858 roku na równie opiewające oświadczenie ministeryalne wielkiego księstwa Toskanii ddto. Florencya 6. listopada 1858 roku, względem pertraktacyi ruchomych spadków obostronnych poddanych.

Nr. 220. Rozporządzenie ministeryum spraw wewnętrznych z dnia 27. listopada 1858 r., ważne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, względem uwolnienia sług i urzędników państwa i prywatnych i ich familii od obowiązku płacenia dodatków na potrzeby krajowe i indemnizacyjne wymierzone na podatek dochodowy z ich płac i pensyi.

Nr. 221. Rozporządzenie ministeryum finansów z dnia 27. listopada 1858 r., względem zniesienia prowizorycznego urzędu kontroli w morawskiej Ostrawie.

Nr. 222. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z dnia 30go listopada 1858 r., ważne w całej monarchii z wyjątkiem Wojskowego Pogranicza, mocą którego ustanawia się bliżej kompetencyę austryackich sądów do pertraktacyi nieruchomego w obrębie austryackiego państwa znajdującego się majątku zmarłych cudzoziemców.

Równocześnie z tym zeszytem wydany i rozesłany został rejestr treści wszystkich w listopadzie 1858 r. wydanych zeszytów Dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

Lwów, 9. grudnia. Jego Excelencya Jmć. ksiądz Arcybiskup obrządku ormieńskiego, Samuel Stefanowicz, umarł dnia wczorajszego o godzinie 8. wieczorem.

(Odezwa Towarzystwa gospodarskiego.)

Komitet Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego wzywa niniejszem tych członków Towarzystwa, którzy odezwą jego z dnia 11. lipca r. b., l. 548, upoważnieni zostali do zbierania między członkami Towarzystwa podpisów i datków na Zakład n. gospodarski w Dublanach, ażeby o wynikłości swych starań w tej mierze komitetowi przed końcem jeszcze bieżącego miesiąca donieść raczyli, ponieważ wysokie c. k. Prezydyum namiestnictwa, reskryptem z dnia 7. listopada b. r. l. 6719, postanowiło, aby zbieranie tych podpisów i datków z końcem bieżącego roku zamknięte było.

Zbliżający się z dniem 31. b. m. termin zamknięcia rachunków Towarzystwa powoduje komitet upraszać także szanownych członków, aby zalegające jeszcze wkładki na potrzebę Towarzystwa za rok bieżący i dawniejsze lata, do kasy Towarzystwa w tym miesiącu odesłać raczyli. Tym sposobem oszczędzą sobie nieprzyjemności odbierania przypomnień po nowym roku, a komitetowi podadzą środki do dalszego działania w sprawie rolnictwa krajowego.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarstwa galicyjskiego.

We Lwowie dnia 6. grudnia 1858.

(Obrót handlowy.)

Wiedeń. *Lit. koresp. austr.* pisze: W sprawie handlu towarami kupców i fabrykantów austryackich z zagranicą i co do przychodów celnych w miesiącach od stycznia do września 1858 okazuje się, że stosunki w tej mierze polepszają się od czerwca r. b. coraz więcej, lecz że niedobór dawniejszy w niektórych wydziałach potąd się jeszcze nie wyrównał. Szczególnie powiększył się znacznie przywóz samych tylko towarów żelaznych i maszyn, a wywieziono najwięcej towarów bawełnianych, papieru, wyrobów z klejonki papierowej, towarów drewnianych, budulcu okrętowego i wagonów kolei żelaznej, przy czem jednak okazał się w porównaniu z rokiem zeszłym ubytek wywozu niektórych przedmiotów. W ciągu czasu rzeczonego przywieziono więcej kruszcu drogiego, niż w tymże samym czasie roku zeszłego, a to: srebra 294.324, a złota i monety srebrnej 232.238 funtów celnych. Przychód z ceł wynosił od stycznia do września 16,034.045 złr., zaczem o 1,026.267 złr. więcej niż w tych samych miesiącach roku zeszłego.

(Cesarski patent dzierżawny.)

Zeszyt LIII. Dziennika rządowego ustaw państwa zawiera następujące rozporządzenie cesarskie z 16. listopada 1858, względem sądowego postępowania przy sporach wynikających z kontraktów dzierzawy w ogóle, jako też przy wypowiadaniu i zwracaniu wydzierzawionych lub wynajętych nieruchomości albo też rzeczy uznanych prawnie za nieruchome, tudzież młynów łyżwowych i innych budowli na łyżwach.

Względem sądowego postępowania przy sporach wynikających z kontraktów dzierzawy w ogóle, jako też w szczególności przy wypowiadaniu i zwracaniu wydzierzawionych lub wynajętych gruntów, budynków i innych nieruchomości albo rzeczy uznanych prawnie za nieruchome, tudzież młynów łyżwowych i innych budowli na łyżwach, rozporządziłem po zasiągnieniu rady Moich ministrów i wysłuchaniu Mojej rady państwa co następuje:

§. 1. Wszelkie spory wynikające z kontraktów dzierzawy, ich sądowe wypowiedzenie, wszelkie pertraktacye i inne rozporządzenia względem wypowiedzenia i zwrotu wydzierzawionych lub wynajętych gruntów, budynków i innych nieruchomości albo rzeczy uznanych prawnie za nieruchome, jako też młynów łyżwowych i innych budowli na łyżwach należą wyłącznie, bez różnicy osoby, do sądu powiatowego, w którego powiecie znajduje się przedmiot dzierzawy.

Znajduje się przedmiot dzierzawy w kilku powiatach sądowych natenczas jeśli w kontrakcie nie jest wyraźnie oznaczony jeden z tych sądów, może wybierać między niemi skarżący, przy wypowiedzeniach zaś ten, który wypowiada.

Egzekucyę względem osób wojskowych ma uskuteczniać przynależna władza wojskowa, a doręczenie sądowych rozporządzeń i egzekucyę względem osób, podlegających juryzdykcyi pierwszego marszałka dworu, urząd marszalski.

§. 2. Wypowiedzenie kontraktu dzierzawy, jeżeli jest potrzebne podług postanowień powszechnego kodexu cywilnego, by zapobiedz milczącemu odnowieniu lub przywieść do skutku rozwiązanie jego, nastąpić może

a) w razie szczególnej umowy stron co do terminu wypowiedzenia i zwrócenia przedmiotu dzierzawy za zwyczaj tylko w ciągu tego terminu; w braku zaś takiej umowy musi nastąpić wypowiedzenie

b) tam, gdzie szczególny zwyczaj miejscowy lub wydane w tej mierze przepisy ustanawiają do opróżnienia przedmiotów dzierzawnych niektóre dnie w roku z pewnemi terminami wypowiedzenia, przed upływem oznaczonego na to czasu; a

c) we wszystkich innych wypadkach muszą być aredy wypowiedziane przynajmniej na 6 miesięcy, najmy przynajmniej na trzy miesiące, a takie najmy, których kontraktowa trwałość niedochodzi roku, przynajmniej na czternaście dni pierwej, nim przedmiot dzierzawy ma być oddany.

§. 3. Kontrakt dzierzawy wypowiedzieć może zarówno właściciel jak i dzierzawca sądownie lub niesądownie.

Wypowiedzenie skutecznie przeprowadzone przez jedną stronę, może druga strona wykonać przeciw samemu wypowiadającemu.

§. 4. Sądowne wypowiedzenie może być wniesione pisemnie lub ustnie.

Podanie pisemne albo zrobiony protokół muszą zawierać prawny powód wypowiedzenia, imiona, nazwiska i miejsce pobytu obydwu partyi, a oraz wymieniać przedmiot kontraktu dzierzawnego i termin, kiedy ma się kończyć ten kontrakt.

Jeżeli wypowiadający mieszka za obrębem powiatu sądowego, wymienić potrzeba w podaniu zamieszkałą w tym powiecie upoważnioną osobę, której sądowe rozporządzenia mają być doręczone.

Wypowiedzenia nieodpowiedne tym przepisom, lub też wniesione nie do przynależnego sądu, mają być odrzucone z urzędu z wyłuszczeniem powodów.

§. 5. Ażeby wypowiedzenie sądowe było skuteczne na najbliższy termin, musi być przed upływem terminu oznaczonego w §. 2, lit. *a*, *b* nietylko podane ale i doręczone.

Wypowiedzenia, podane dopiero po upływie tego terminu, mają być w drodze urzędowej odrzucone. Wypowiedzenia zaś, wniesione przed rozpoczęciem kontraktowego lub prawnego terminu wypowiedzenia, niemogą być odrzucone z tego jedynego powodu.

§. 6. Jeśli wypowiedzenie niezostało z urzędu odrzucone, ma być duplikat prośby wypowiednej albo też odpis protokołu doręczony przeciwnikowi z wezwaniem, ażeby swoje zarzuty przeciw wypowiedzeniu, jeżeli zamierza wystąpić przeciw niemu, w przeciągu ośmiu dni nieodzownie albo na piśmie podał albo też ustnie przedstawił, gdyż w preciwnym razie po upływie tego terminu nie będzie już przyjęty żaden zarzut i wypowiedzenie przyjdzie do skutku.

Przywrócenie do dawnego stanu po zaniedbaniu tego terminu nie może nastąpić.

§. 7. Strona, która chce wypowiadać, obowiązana jest udać się w takim czasie do sądu, ażeby doręczenie wypowiedzenia mogło nastąpić, a doręczenie takie ma być niezwłocznie uskutecznione.

Jeśliby mimo to nastąpiło doręczenie wypowiedzenia dopiero po upływie terminu wyznaczonego w §. 2 lit *a* i *b*, będzie to wypowiedzenie również skuteczne, jeśli przeciw niemu niezostały wniesione żadne zarzuty w przeciągu oznaczonego na to terminu.

§. 8. Wypowiedzenie ma być doręczone temu, komu się wypowiada, a jeżliby niebył obecny lub niezastano go, jego ustanowionemu pełnomocnikowi, lub jeżliby niebył ustanowiony taki pełnomocnik, temu, kto jego imieniem utrzymuje dozór nad przedmiotem dzierżawy.

Jeżliby zaś wypowiedzenie niemogło być, oddane żadnej z tych osób do rąk własnych, ma woźny natychmiast w przytomności jakichkolwiek obecnych domowników lub też dwóch świadków przybić wypowiedzenie wewnątrz pomieszkania, albo jeżliby to pomieszkanie było zamknięte, zewnątrz u wchodu, a zarazem wywiedzieć się o przyczyny i czas nieobecności i oznajmić to pisemnie sądowi.

Przybicie wypowiedzenia jest tak ważne jak doręczenie; jednak musi być dla nieobecnych ustanowiony natychmiast kurator, któremu ma być udzielony odpis wypowiedzenia z oznajmieniem, że doręczenie jego nastąpiło już za pomocą przybicia.

Termin naznaczony do wniesienia zarzutów przeciw wypowiedzeniu ma być w takim razie liczony od tego dnia, w którym kuratorowi oznajmione zostało jego ustanowienie.

§. 9. Zasądowe wypowiedzenie staje się wtedy tylko tak ważnem jak sądowe, jeźli w tym względzie przedłożone zostało poświadczenie notaryatu, urzędowy protokół z podpisem tej strony, której się wypowiada, albo przynajmniej pisemne jej poświadczenie, wydane w formie przepisanej regulaminem procesów co do dokumentów prywatnych, a w czem muszą być podane dokładnie imiona i nazwiska obudwu stron, przedmiot kontraktu dzierżawnego, termin, kiedy ma się skończyć ten kontrakt, i czas uskutecznionego wypowiedzenia.

§. 10. Także przeciw takiemu zasądowemu wypowiedzeniu ma ten, przeciw komu jest wymierzone, w przeciągu ośmiu dni następujących po tym dniu, w którym nastąpiło wypowiedzenie podług załączonego dokumentu wnieść do sądu pisemną reklamacyę lub podać ją ustnie do protokołu, jeżeli pragnie uniknąć skutków oznaczonych w §. 8.

Przepisy względem wykonania zasądowego wypowiedzenia zawarte są w §. 20. (C. d. n.)

Hiszpania.

(Układy z Kabylami. — Zgromadzenia i czynności przedsejmowe.)

Madryt, 27. listopada. Układy rozpoczęte w Melili z nieprzyjacielskimi Kabylami względem wydania uwięzionego oficera Alvarez z jego towarzyszami nie powiodły się. Żądają zwrotu zabranych im dział i grożą, że w przeciwnym razie rozstrzelają więźniów pod murami Melili.

— Temi dniami spodziewają się ogłoszenia listy nowych senatorów.

— Potwierdza się, że Bravo Murillo wrócił do Madrytu, gdzie żyć będzie spokojnie nie wdając się w żadne polityczne sprawy. Mówią, że na dniu 29. b. m. nastąpi wielkie zgromadzenie deputowanych dla porozumienia się względem wyborów prezydenta i sekretaryatu. To zgromadzenie będzie bardzo liczne, gdyż wielu deputowanych już przyjechało i ciągle jeszcze nadjeżdżają. Stronnicy opozycyi nieporozumieli się jeszcze, tylko na jednem zgromadzeniu licznych progresistów uchwalono, wspierać ministeryum. Położenie skarbu państwa jest bardzo pomyślne i rząd ma w swem ręku wszystkie pieniądze potrzebne na zapłacenie półrocznego procentu długu państwa równie jak miesięczną płacę. Do Kadyxu nadesłano więcej jak 10.000 uncyi złota z filipińskich wysp dla skarbu państwa, złe powietrze jednak niedozwala przesyłać je dalej.

W sewilskim parku artyleryi czynią przygotowania, wysłać do Kadyxu 26 dział rozmaitego kalibru.

Anglia.

(Towarzystwo ku rozszerzeniu pisma ś. — Poseł portugalski. — Cudzoziemcom wolne wstąpienie do wojska angielskiego.)

Londyn, 3. grudnia. Towarzystwo ku rozszerzeniu pisma świętego za granicą wyprawiało przedwczoraj meetyng, na którym uchwalono, że wypada pomnożyć misye w Chinach i urządzić na to nowe składki pieniężne.

— Hrabia de Paiva portugalski poseł przy francuskim dworze, znajduje się w tej chwili w Londynie. Francuski poseł w Lizbonie uskarżał się, jak pisze dziennik *Continental-Review* na portugalską mowę tronu i żąda ażeby w urzędowych dziennikach umieszczono notę następującej treści: „Akta, które mają być przedłożone Kortezom udowodniłyby, że Francya niepotrzebowała żadnego przymusu, dla nakłonienia Portugalii do ustąpienia w sprawie statku „Charles Georges.“ Portugalski rząd niechce na to zezwolić a pokąd ta sprawa niezostanie załatwioną, chce hrabia Paiva bawić w Londynie albo w Bruxeli.“

— *Gazecie kolońskiej* piszą z Londynu: Wyszło tu rozporządzenie ministerstwa wojny, że cudzoziemcy mogą wstępować znów do szeregów armii angielskiej. Nie istnieje żadna ustawa, któraby tego zabraniała. Podczas wojen napoleońskich było pełno cudzoziemców w armii. Lecz od lat niemal 30 odstąpiono od tego zwyczaju z wyjątkiem tylko legionistów niemieckich zwerbowanych podczas wojny z Rosyą, a obecnie nieznajduje się podobno żaden cudzoziemiec w jakimkolwiek pułku angielskim. Nowe to rozporządzenie nie ma być ogłoszone urzędownie (za co jednak nie ręczę), lecz podane tylko do wiadomości odnoszących się komendantów pułkowych z tą uwagą, że na 50 żołnierza w pułku może znajdować się 1 tylko cudzoziemiec.

Francya.

(Rekurs hr. Montalemberta. — Subskrypcya na kanał Suez. — Wiadomości bieżące.— Gra na giełdzie zakazana. — P. Seebach do Petersburga.)

Paryż, 3. grudnia. Podług doniesienia z Berny wyzdrowiał już margrabia Turgot tak dalece, że w poniedziałek będzie mógł doręczyć swoje listy wierzytelnie.

— Łaska Cesarza, jakiej doznał hrabia Montalembert w rocznicę dnia 2. grudnia zajmuje głównie umysły Paryżanów. Ten akt cesarskiej łaski sprawia prawie większe jeszcze wrażenie, niż sam proces. Jak wiadomo założył hrabia Montalembert protest niezwłocznie. Uczynił to dopiero na dniu 2. grudnia, gdyż wyrok ogłoszono mu przed kilką dniami. O godzinie pół do pierwszej znajdował się hrabia i jego obaj obrońcy pp. Defaure i Berryer dla przedsięwzięcia tej formalności w pałacu sprawiedliwości. Zachodzi jeszcze pytanie, czy władze sądowe przyjmą rekurs, gdy zapadła już łaska Cesarza. Termin, w którym hrabia Montalembert założyć może swój rekurs jeszcze nie upłynął. Niewiadomo zatem, co uczynią władze sądowe, czy przyjmą podanie hrabiego, albo czy odwołując się do Cesarskiej łaski, zaniechają dalszego toku tej sprawy.

— Dnia 1. grudnia była ministeryalna rada pod prezydencyą Cesarza.

— Pomimo surowości z jaką policya traktuje właścicieli kawiarni, znajduje się obecnie w prefekturze policyi do 500 podań o pozwolenie zakładać kawiarnie z muzyką.

— Co do projektu kanału Suez, słychać, że w samej Francyi, Egipcie, Austryi i Rosyi, subskrybowano więcej jak wynosi kapitał potrzebny. O innych krajach jeszcze nic niewiadomo, jednak sądzą, że subskrypcya zostanie zredukowaną przynajmniej o 20 procent.

— Proces wytoczony w trybunale sądowym „Cour impériale“ w sprawie giełdowej między Moreau i Voulouz został już rozstrzygnięty. Chodziło głównie o to: czy też sensal giełdowy pozwany być może o zwrot sum przegranych w grze dyferencyalnej (nieprawnej) za jego pośrednictwem. Otóż trybunał wysoki rozsądził przeciwnie i tem wyrok swój uzasadnił, że kapitalista wdający się w grę dyferencyonalną dopuszcza się winy wspólnie z sensalem, za pośrednictwem którego gra się ta odbywa. A jak sensal nie może pozywać sądownie kapitalisty o to, by zapłacił dyferencye przegrane, tak też i kapitalista nie ma prawa wzywać pomocy trybunału względem pozyskania na powrót dyferencyi już zapłaconych.

— Królewsko-saski poseł przy dworze Tuileryów, p. Seebach, odjechał w sprawach familijnych temi dniami z Paryża do Petersburga.

Belgia.

(Układy handlowe z Szwajcaryą.)

Bruxela, 1. grudnia. Mówią tu o wymianie przyjaźnych depesz między szwajcarską radą związkową a tutejszym rządem. Jak piszą z Berny dziennikowi *Köllnische Zeitung* miano użalać się w sprawie szwajcarskich fabrykantów na podwyższenie cła od jedwabnych do Belgii wprowadzanych towarów, które podwyższenie zaprowadzone ustawą z dnia 18. grudnia 1857 roku, wpływa w porównaniu uwzględnionego przywozu jedwabiu z Francyi bardzo niekorzystnie na pomienione wyroby Szwajcaryi. Na to odpowiedział tutejszy rząd, że uwzględnienie francuskich jedwabiów, jest tylko środkiem wzajemności, gdyż francuski system celny nadaje rozmaitym ważnym wyrobom Belgii podobne korzyści. To oświadczenie niezaspokoiło związkowej rady i w jednej z najnowszych depesz zawiadomiła tutejszy gabinet, że zamierza rewizyę belgijskiej taryfy celnej, któraby postawiłaby na równi wszystkie jedwabne materye jakiegokolwiek pochodzenia.

Włochy.

(Zawierzytelnienie posła hiszpańskiego. — Słowa Króla sardyńskiego do posła)

Turyn, 8go listopada. Hiszpański poseł p. Coello wręczył dzisiaj Królowi swe listy wierzytelne. Ale pobyt posła w Turynie nie potrwa długo, gdyż zamierza udać się na posiedzenie Kortezów, których jest członkiem.

— Rozmaite dzienniki donosiły temi dniami o przemowie Króla sardyńskiego do wojska podczas przeglądu. Korespondent turyński dziennika *Pays* przesłał teraz osnowę przemowy rzeczonej z tą uwagą, że zawierała te słowa do brygady sabaudzkiej:

„Postawa wojska podoba mi się zupełnie; jest ona taką, jaka dla prawdziwych żołnierzy przystoi; wielce to mnie cieszy, gdyż na wypadek, gdyby mi przyszło z niem wyruszyć w pole na przyszłą wiosnę lub czasu innego, mogę liczyć na wyborne usposobienie armii."

Dania.

(Obrady sejmowe.)

Kopenhaga, 29go listopada. Zgromadzenie stanów odbyło przedwczoraj wtore obrady nad budżetem. Budżety szczególnych ministerstw załatwiono tą razą dość spiesznie, i tylko nad budżetem ministerstwa wyznań dłużej nieco rozprawiano. Okazało się też przy tej sposobności na nowo, jak wielką wziętość ma szczególnie tutejsza administracya teatru nietylko u tutejszej publiczności, lecz także i członków sejmu krajowego. Zresztą nie wzbudzają sprawy sejmu krajowego żadnej prawie ciekawości.

Księstwa Naddunajskie.

(Rozpoczęcie wyborów w Serbii.)

Belgrad, 28. listopada. Dzisiaj o 10 godzinie przed południem widziano wyborców zgromadzających się ze wszystkich stron na wybory w podwórzu dawnego budynku policyi. Gdy prefekt policyi po odczytaniu ustawy „Skupczyny" oddalił się, ustawiono na środku bramy połączającej dwa podwórza, wielki stół, gdzie odbiera się wota od pojedyńczych wyborców. Jak tylko wyborca wymieni nazwiska czterech deputowanych oddala się do drugiego podwórza. Najpierwej umawiano się w grupach a potem rozpoczęły się wybory. Dotąd gdy to piszę, ma jeszcze głosować kilkuset wyborców, jednak łatwo przewidzieć, że major Misza Anastaziewicz dzierżawca wywozu wołoskiej soli i teść nieszczęśliwego senatora Raja Damjanowicza, który w gurgusowackiej Kuli zakończył swe życie, najwięcej otrzyma głosów, a jeżeli tylko zostanie obrany wysłannikiem, nie podlega żadnej wątpliwości, że przy swej niezmiernej popularności jaką w całym posiada kraju będzie obrany prezydentem „Skupczyny." Po nim najwięcej ma głosów były urzędnik w ministeryum sprawiedliwości, Misza Barlowatz. Między kilkoma, którzy mają za sobą więcej głosów, jest sekretarz M. I. z ministeryum finansów, który stanąwszy na kupie cegieł, zawołał: „Bracia, obierzcie mnie a zrzeknę się chętnie wszelkich praw urzędnika;" dalej bardzo ulubiony młody doktor medycyny M. i kilku młodych kupców; ale sami mężowie, po których można spodziewać się słusznie, że będą godnymi reprezentantami. Dotąd pomimo niesłychanego natłoku odbywały się wybory w największym porządku; pewien tylko z 1854 roku znany polityczny wierszokleta oraz teść jednego z byłych ministrów, który po oddaniu swego wota niechciał oddalić się od wyborczego stolika został wytrącony ze zgromadzenia grzmiącym okrzykiem „Precz z nim."

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 24. listopada. Belgijskie dzienniki ogłaszają następujące wiadomości według depeszy otrzymanej z Marsylii: Sułtan oświadczył stanowczo, że chce utrzymać teraźniejszy gabinet z Mehemed Baszą w marynarce. Pieniądze pożyczki mają być obrócone na ściągnięcie z obrotu papierowych pieniędzy, które spadły z swej wartości o 50 procent. Za pośrednictwem jednego z greckich domów mienia rząd papierowe pieniądze na gotówkę, za 148 piastrów papierowemi pieniądźmi daje 1 funt szterlingów gotówką, a tem samem zyskuje 40 procent. Wszystkie listy z Kandyi potwierdzają, że z powodu nadwerężenia przyrzeczeń rządu wzmaga się oburzenie co raz bardziej. Ludność zakupuje broń i amunicyę. Sami Basza, obawiając się ogólnego powstania, ponownie zażądał posiłków. Turecki rząd pomnożyć chce rozmaite daniny, osobliwie nałożyć podatek na tytoń i zaprowadzić podatek gruntowy. Telegraf z Rodosto do Konstantynopola został otwarty.

Azya.

(Wiadomości z Kantonu.)

Według ostatnich wiadomości z dnia 13. października panuje w Kantonie nieprzerwany pokój. Jeneralny gubernator Pikkwei wydał na dniu 4. października proklamacyę, w której wzywa wszystkich mieszkańców wracać do miasta i zająć się swemi sprawami. Z powodu tej proklamacyi zatem przybywają do miasta codziennie i bardzo licznie. Ulice nowego miasta są więcej ożywione jak ulice miasta starego; w nowem mieście otwarte są wszystkie prawie sklepy. Angielski kapłan Rev. Huleat rozdaje znowu od niejakiego czasu między ubogich po 4 do 500 porcyi ryżu codziennie; w szpitalu leży jeszcze do 12 ranionych Chinów. Angielski garnizon urządził sobie amatorski teatr, a który chwalą. Pułk 59 przeniesiony został z Kantonu do Hongkongu, jak słychać ma być odesłany do Przylądka. Ten pułk zostający w Chinach od 1849 roku utracił w tym czasie w ogóle do 1179 ludzi, to jest: 10 oficerów, 498 żołnierzy, 35 kobiet i 106 dzieci, a 530 żołnierza odesłano jako inwalidów do Anglii.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 5. grudnia. Tutejszy dziennik *Eta presente* otrzymał pierwsze upomnienie.

Udine, 4. grudnia. Z nowym rokiem zacznie wychodzić tu nowy tygodnik pod nazwą *Rivista friulana*.

Paryż, 4. grudnia. Wysłana na korsarzów afrykańskich eskadra hiszpańska przybyła 21. z. m. do Tangeru.

Londyn, 5. grudnia. Wyszła proklamacya królewska, która dotychczasowego jeneralnego gubernatora Canninga mianuje pierwszym wicekrólem Indyi angielskiej. Anglia nie pragnie tam żadnego rozszerzenia terytoryum, przyrzeka książętom szanowanie dotychczasowych traktatów, mieszkańcom wolność wyznania, równość obywateli w obec prawa, podniesienie kultury krajowej, szanowanie dawnych zwyczajów krajowych, a nakoniec powszechną zupełną amnestyę wszystkim, którzy przed upływem roku powrócą spokojnie do domu, wyjąwszy przywódźców, morderców i wspólników mordu.

Turyn, 4go grudnia. Wielki książę Konstanty przybył tu wczoraj z małżonką. Książę Carignan wyjeżdżał naprzeciw dostojnym podróżnym do najbliższej stacyi. — Podług listów z Cagliari z 22go listopada rozbił się u tamtejszego wybrzeża angielski okręt kupiecki „Geawitser" objętości 850 beczek pod dowództwem kapitana Cabler, płynąc z Rochestru do Konstantynopola z ładunkiem żelaza. Znaczna część załogi zginęła. — Dziennik *Unione* przyniósł gwałtowny artykuł przeciw prasie francuskiej; sądzi on, że wiele dzienników tamtejszych, ponieważ albo są własnością bankierów albo też zostają pod ich wpływem, uważały za rzecz potrzebną, podawać uspokające artykuły przeciw terminom likwidacyi. To jest zabawka z ogniem mniema *Unione*, ale zapomina przytem, że właśnie ona sama najwięcej podniecała tę grę niebezpieczną. — Jak donosi *Nizzardo*, odjechał admirał Putiatyn, pośrednik w zawarciu rosyjko-chińskiego traktatu, z Compiegne, gdzie miał go przyjmować Cesarz, do Nissy, gdzie ma mieć konferencyę z Wielkim księciem Konstantym w sprawie rozszerzenia handlu rosyjskiego na morzu śródziemnem.

Genua, 3. grudnia. Układy względem sprzedaży paropływów zaatlantyckich pozostały bezskuteczne. W bieżącym miesiącu nastąpi licytacya ich. — Pospólstwo tutejsze zadziera się z majtkami stojących tu okrętów rosyjskich.

Florencya, 2. grudnia. Listy z Neapolu donoszą o nowym wybuchu Wezuwiusza; sądząc po kierunku wypływającej lawy zdają się być najbardziej zagrożone okolice Portici i Resiny.

Rzym, 30go listopada. Arcyksiążę Karol Ludwik przybył tutaj. — Amerykański pełnomocnik Cass doręczył Papieżowi swoje odwołanie, a nowo mianowany reprezentant Stockson swoje listy wierzytelne.

Madryt, 2. grudnia. Martinez de la Rosa obrany został prezydentem izby.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 24. listopada. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu liczył 154 sztuk wołów galicyjskich, mianowicie z Opiku 16 sztuk, z Dembicy 12 sztuk, z Żydaczowa 33, z Tymbarku 11, z Żurawna 22, z Kałusza 34, a w mniejszych partyach 26 sztuk. Z braku kupców zostało niesprzedanych 56 sztuk. W porównaniu z zeszłym tygodniem nie zmieniła się cena, bowiem cetnar mięsa kosztował 20 złotych 75 centów austr. waluty. Najwyższa cena za parę wołów, mogących ważyć 780 ℔ mięsa i 100 ℔ łoju była 178 złotych 50 centów austr. waluty, najniższa cena zaś, za parę którą szacowano na 500 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju 96 złotych 60 centów austr. waluty. Przeciętna cena była 138 złotych 90 centów austr. waluty za 630 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Br. Wassilko Alex, z Wiédnia. — Rubczyński Władysław, z Jaśniszcza.

Hotel angielski: PP. Cekkendorf M., c. k. rotm., z Sądowej Wiszni. — Böhlre Ernest, dyrektor leśnictwa, z Beska. — Thürkheim W., c. k. rotmistrz, z Sądowej Wiszni.

Hotel pod Nr 511¾: PP. Piotrowski Włod., z Woli wielkiej. — Kmicikiewicz, dziekan, z Gajów. — Kruszewski Hen., z Chorobrowa.

Hotel polski: P. Górski Winc., z Lipicy górnej.

Hotel pod Nr. 512¾: P. Fedorowicz Józef, z Rohatyna.

Dnia 8. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Kępski Ludwik, z Piwowszczyzny. — Szymanowski Fran., z Bobiatyna. — Szymanowski Szymon, z Spasowa. — Głogowski Artur, z Bojaniec.

Hotel europejski: P. Winnicki Wład., z Podhajec.

Hotel Langa: P. Hr. Fredro Hen., z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. grudnia

PP. Böhlkel Franc. Edm., dyrektor leśnictwa i Haubald Lud., do Beska. — Kontard Hen., c. k. major, do Gródka. — Mayer Otto, c. k. rotm., do Brze-

żan. — Polanowski Stan., do Moszkowa. — Schönberg Michał, c. k. rotm., i Schloisnig Teod., c. k. pułkownik, do Gródka. — Wiktor Tad., do Świrza.

Dnia 8. grudnia.

PP. Benbach L., c. k. major, do Stryja. — Br. Wassilko Ale., do Berhometu. — Żebrowski Karol, do Tworylny. — Fedorowicz Józef, do Rohatyna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.03	+ 1.0°	90.4	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	328.03	+ 2.1°	89.2	wschodni „	„
10. god. wiecz.	328 44	+ 1.3°	92.9	polud.-wsch. „	„

T E A T R.

Dziś komedya niem. ze spiewami w 3 aktach pod tytułem **„Verrechnet!“** (Przerachował się!)

Jutro na scenie polskiej po raz pierwszy: **„Ślepy i garbaty,“** dramat w 5 aktach z francuskiego, przekładu M. Chrzanowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 7. grudnia.

		gotówką złr.	gotówką kr.	towarem złr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	32	4	35
Dukat cesarski	„ „	4	35	4	38
Półimperyal zł. rosyjski	„ „	7	54	7	59
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	31	1	32
Talar pruski	„ „	1	27	1	29
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	7	1	9
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	40	80	10
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	80	15	81	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	35	82	10

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 7. grudnia.

	złr.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . . waluty austr.	79	30
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ 100	—	—
„ żądał „ „ 100	80	—
Wartość kupona od 100 złr.	1	44

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i wekslí.

Dnia 7. grudnia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 85 90. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.— Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —; Metaliki po 5% za 100 zł. 85.15.; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. .—; po 2½% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. — Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. — ; z r. 1839 za 100 zł. 133.75 zł. z roku 1854 za 100 zł. 114 50. Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. — —; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 84 - ; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—.; Galicyi 83 80; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 964 50; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 241.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1714; towarzystwa kolei żelaznej państwa 259 60; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 87 10; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglug parowej na Dunaju po 500 złr. 520.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. 311.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. 100.25; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. — —; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 100 65; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiace: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 86.30. Berlin za 100 talarów 150 —. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 86.30. Genua za 100 lirów piemonckich —.— Hamburg za 100 marko banko 76.25. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich 34.40. Londyn za 10 funtów szterl. 101.95. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 99.75. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 40.50. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. — —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. 99.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14.79. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.81, — dukaty ces. pełnej wagi 4.78, korony 14.2. półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. grudnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł. . . .	—.—	81 75
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	85.75	85.85
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	85.15	85.30
dtto. „ 4½% za 100 zł.	76.25	76.50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	318.—	320.—
„ 1839 „ 100 „	135.—	135.50
„ 1854 „ 100 „	114.25	114.75
Renty Como po 42 lir. austr.	17.50	18.—

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	94.75	95.—
	Węgier	83.75	84.50
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	83.25	83.75
	Galicyi	83.50	84.—
	Bukowiny	83.—	83.50
	Siedmiogrodu	83.15	83.50
	innych krajów koronnych . . .	90.50	91.50
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	963.—	965.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr . .	239.60	239.70
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	614.—	616.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1700.—	1710.—
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr. . .	258.20	258.30
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty .	87.50	88.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	184.50	185.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.10
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	116.—	117.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	65.50	66.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	520.—	521.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	310.—	315.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.50	98.75
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.50	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł. . .	89.50	89.75
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.50	100.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	85.50	85.75

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	100.90	101.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	108.20	108.40
Esterhazego 40 zł. m. k.	80.85	81.75
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palfiego 40 „ „	38.85	39.10
Clarego 40 „ „	37.25	37.75
St. Genois 40 „ „	38.50	39.—
Windischgrätza 20 „ „	23.—	23.50
Waldsteina 20 „ „	26.75	27.25
Keglevicha 10 „ „	15.75	16.—

Na 3 miesiace.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. polud.-niemieckiej waluty 5%	86.20	86.30
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	86.30	86.35
Hamburg za 100 marko banko 2¾% .	76.25	76.30
Londyn za 100 funtów szterl. 3% . .	101.80	102.—
Paryż, za 100 franków 3%	40.50	40.60

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—80 cen.	4 zł.—81 cen.
Korona	14 „ — 2 „	14 „ — 4 „
Napoleondor	8 „ —10 „	8 „ —11 „
Rosyjski imperyał . .	8 „ —30 „	8 „ —34 „

K R O N I K A.

(Szkodliwość przechowywania tabaki w ołowiankach.) W Berlinie nakazało prezydyum policyi rozpoznania chemiczne z tabaką w opakowaniu ołowianem. We wszystkich tych paczkach znaleziono przy tem tak szkodliwe zdrowiu ludzkiemu cząstki, że opakowania takie będą zapewne na przyszłość zupełnie zakazane.

— (Szkody, zrządzone burzą.) Stratę, jaką wyrządziły burze jedynie między okrętami odbywającemi kurs między Anglią a Ameryką obliczają na 150.000 funt. szter. A doliczyć do tego uszkodzenia wyrządzone na wodach między amerykańskiemi krajami wówczas wynosiła suma 260.000 funt. szterl. W maju bieżącego roku wynosiły straty 350.000 funt. szter. w czerwcu do 300.000 funt. szter., w lipcu 180.000 funt. sztr., w sierpniu 240 000 funt. szt., a w wrześniu 310.000 funt. sztr.

(Ozdobne gmachy w Australii.) O okazałości publicznych budowli w Melbourne opowiadają podróżni ztamtąd osobliwsze rzeczy. Kościoły i banki mają być przyozdobione z niesłychanym zbytkiem. Że zaś także i biblioteka miasta jest już za małą, ażeby pomieścić wszystkich czytelników, jest w istocie nie do pojęcia, na miasto, które powstało niedawno. „Co pan sądzisz pisze korespondent, o naszej bibliotece?“ W jednym tylko miesiącu liczono przeszło 3000 czytelników; na rok wypada 96.000, zatem więcej, jak angielskie muzeum wykazało w upłynionym roku. Oraz dobudować mają niezwłocznie jedno jeszcze skrzydło i urządzić w nim nową czytelnię. Na tę budowę wyznaczono 20.000 funtów szterlingów.

— (Trufle.) Zbiór trufli w Perygorodzie miał być tego roku nadzwyczaj wielki, tak dalece, że w porównaniu z 1856 i 1857 roku spadły ceny o połowę. Dziennik „Correspondence Bullier“ umieszcza obszerne artykuły o sztucznem rozmnażaniu truflów. Według pomienionej korespondencyi powstają one tym sposobem, że pewien rodzaj much składa swe jaja w delikatne korzonki dębów. Od gatunku dębów i stanu lasów zawisła oraz i dobrcć trufli. Dla hodowania trufli zakładać trzeba rzadkie plantacye dębowe, pielęgnować i konserwować musze jaja, i potem wystawiać je w lesie.

Główny Redaktor *M. Szczeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.